

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
СТАРОЧУРИЛИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
АРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ул. Новая, д.52, с.Старое Чурило,
Арский муниципальный район, 422014

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ИСКЕ ЧҮРИЛЕ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

Яна урамы, 52 нче йорт, Иске Чүриле
авылы, Арча муниципаль районы, 422014

Тел. (84366)57-3-48, 3-06-09 факс (84366)57-3-48, 3-06-09 E-mail: Schur.Ars@tatar.ru.

КАРАР

11 апрель 2022 ел

№ 13

**Арча муниципаль районы Иске Чүриле авыл
жирлеге территориясендә жәмәгать
зиратларының эш тәртибен һәм жирләү
урыннарын карап тоту кагыйдәләрен раслау
турында**

Арча районы прокуратурасы күрсәтмәсе, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, «Жирләү һәм жирләү эше турында» Федераль закон, Россия Федерациясе Баш дәүләт санитар табибының 2021 елның 28 гыйнварындагы 3 номерлы карары белән расланган "Шәһәр һәм авыл жирлекләре территорияләрен карап тотуга, су объектларына, эчәргә яраклы суга һәм халыкны эчәргә яраклы су белән тәэмин итүгә, атмосфера һавасына, туфракка, торак биналарга, житештерү, жәмәгать биналарыннан файдалануга, санитария-эпидемияләргә каршы (профилактика) чаралар оештыру һәм үткөрүгә карата санитар-эпидемиологик таләпләр" СанПиН 2.1.3684-21 һәм санитар нормалар нигезендә Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Иске Чүриле авыл жирлеге башкарма комитеты карар бирә:

1. Арча муниципаль районы Иске Чүриле авыл жирлеге территориясендә жәмәгать зиратларының эш тәртибен расларга (1нче кушымта).
2. Арча муниципаль районы Иске Чүриле авыл жирлеге территориясендә жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләрен расларга (2 нче кушымта).
3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) бастырып чыгарырга һәм Арча муниципаль районының рәсми сайтында (<http://arsk.tatarstan.ru>) һәм Иске Чүриле авыл жирлегенең мәгълүмат стендларында урнаштыру юлы белән халыкка житкерергә.
4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну үз өстемә алам.

Иске Чүриле авыл жирлеге башлыгы Р.Т.Җидиятуллин

Арча муниципаль районы Иске Чүриле авыл жирлеге территориясендә жәмәгать зиратларының эш тәртибе

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1.Жәмәгать зиратларының эш тәртибе (алга таба - Тәртип) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә эшләнә. «Жирләү һәм жирләү эше турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә жирлек территориясендә аның вафатыннан соң һәр кешегә, аның ихтыяр белдерүен исәпкә алып, әлеге Кагыйдәләр нигезендә мәетне (жәсәден) күмү өчен бушлай жир кишәрлеге бирү гарантияләнә.

1.2.Гражданнар жирләүне мөстәкыйль рәвештә оештыралар, ул турыда Иске Чүриле авыл жирлеге башкарма комитетына хәбәр итәләр.

1.3.Зиратны карап тоту, төзекләндерү һәм реконструкцияләү эшләрен Иске Чүриле авыл жирлеге башкарма комитеты башкара.

2.Жирләү тәртибе

2.1.Жирләү - кеше үлгәннән соң гәүдәсен (жәсәден) жиргә күмү буенча аның ихтыяр белдерүен исәпкә алып һәм санитария таләпләренә һәм башка таләпләргә каршы килми торган горөф-гадәтләр һәм традицияләр нигезендәге йола чаралары.

2.2.Үлгән (вафат булган) кешене авыл жирлеге территориясендә жәмәгать зиратларында күмү түбәндәге жәмәгать зиратларында башкарыла:

- *Иске Чүриле авылы, Венета авылы (православ);*
- *Штерә авылы, Ашабаш авылы, Татар Кәдрәге авылы (мөселман).*

2.3.Мәрхүмне жирләү бу эшне үз өстенә алган зат тарафыннан паспортын яисә шәхесен таныклый торган башка документны күрсәтеп, ЗАГС органнары биргән үлем турында таныклык нигезендә башкарыла.

2.4.Жәмәгать зиратларында жирләү дин, хәрби, башка горейф-гадәтләрне, горейф-гадәтләрне исәпкә алып башкарылырга мөмкин. Жәмәгать зиратларда ялгыз, тугандаш жирләү өчен аерымланган жир кишәрлекләре (зоналары) каралган. Жирләүнең башка төрләре каралмаган.

2.5.Мәрхүмне жирләү өчен жәмәгать зиратлары территорияләрендә бушлай бирелә торган жир кишәрлеге күләме жирле үзидарә органы тарафыннан вафат булган затның ирен (хатынын) яки якин туганын әлеге кишәрлектә жирләүгә гарантия бирә торган итеп билгеләнә.

2.6.Мәетне жирләү өчен бушлай бирелә торган жир кишәрлеге күләме:

Күмү төре	Озынлыгы,	Киңлеге, м	Мәйдан кв. м
Ялгыз кабер	3,5	2,0	7,0
Туганнар каберлеге	3,5	4,0	14,0
Көл салынган урнаны күмү өчен	0,8	1,1	0,88
Гаилә каберлекләре	3,5	8,0	28,0

Ялгыз каберлекләр-ялгыз гражданны, аларны күмгәндә хатыны (ире), якиннары (балалары, әти-әниләре, уллыкка алынган балалары, бертуганнары, оныклары, әби-бабалары), башка туганнары, үлгән (вафат булган) затның законлы вәкилләре яисә үлгән (вафат булган) кешене жирләүне үз өстенә алган башка затлар (алга таба - – жирләү бурычын үз өстенә алган зат) туганнар яки гаилә каберлеге булдыру турында хәбәр итмәгән гражданны, шулай ук шәхесләре Эчке эшләр органнары тарафыннан билгеләнмәгән яки туганнары булмаган гражданны, яки алар тарафыннан мәрхүмне жирләү мөмкинлеге булмаган затларны күмү өчен жәмәгать зиратлары территориясендә түләүсез бирелә торган жирләү урыннары.

Туганнар каберлеге -шул ук урында мәрхүмнең хатынын (ирен) яки якин туганын күмүне гарантияли торган мәрхүмне жирләү өчен жәмәгать зиратлары территориясендә бушлай бирелә торган жирләү урыннары Туганнар каберлеге урыннары мәетне жирләгәндә, ягъни туганнар каберлеге өчен урын бирү турында гариза белән Башкарма комитетка мөрәжәгать иткән көнне бирелә.

Гаилә (ыруг) каберлеге - өч һәм аннан да күбрәк үлгән туганнары жирләү урыннары.

2.7. Каберләр арасы озын яктан 1 метрдан, кыска яктан - 0,5 метрдан да ким булмаска тиеш. Кабернең озынлыгы - 2,0 м, киңлеге - 1,0 м, тирәнлеге - 1,5 м булырга тиеш. Үлгән балаларны күмгәндә каберләрнең зурлыгы тиешенчә киметелергә мөмкин.

3. Кабер өсте корылмаларын урнаштыру һәм аларны карап тоту

3.1.Зиратта кабер өсте корылмаларын (кабер ташларын) һәм чардуганнарны урнаштыру бирелгән урыннар чикләрендә генә рөхсәт ителә. Куела торган кабер ташлары һәм чардуганнарның каберлек читеннән күрше каберлекләр өстенә чыгып торган урыннары булырга тиеш түгел. Кабер өстендәге ташның биеклегенә 2 метрдан, чардуганның 1 метрдан артмаска тиеш.

3.2.Кабер өстендәге һәйкәлләр (кабер ташлары) бу урында чыннан да күмелгән затлар турындагы мәгълүматларга туры килергә тиеш.

3.3.Кабер өстендәге корылмалардан (кабер ташларыннан) һәм чардуганнардан файдалану срогы чикләнми, моңа кешеләрнең сәламәтлегенә, күрше жирләү урыннарының сакланышын тәэмин итүгә куркыныч яный торан тузган объектлар керми.

3.4.Кабер өсте корылмалары төзелеш нормаларының һәм кагыйдәләренең тиешле таләпләрен үтәп урнаштырыла.

3.5.Гражданның (оешмалар) куйган кабер ташлары (һәйкәлләр, чәчәклекләр һ.б.) аларның милкә булып тора.

3.6.Авыл жирлегенә башкарма комитеты кабер өсте корылмалары өчен матди җаваплылык тотмый.

3.7. Кабер өсте корылмалары, каберлекне карап тоту һәм жирләү турында белешмәләр булмаганда, каберлек законда билгеләнгән тәртиптә хужасыз дип танылырга мөмкин.

4. Зират эше кагыйдәләре

4.1. Зират көн саен килеп йөрү өчен ачык.

4.2. Зиратта жирләү эшләре көн саен 10.00 сәгатьтән 18.00 сәгатькә кадәр башкарыла.

4.3. Зират территориясендә килүчеләр жәмәгать тәртибен һәм тынлыкны сакларга тиеш.

4.4. Зиратка килүчеләр түбәндәге хокукларга ия:

- әлеге тәртип нигезендә таш һәм чардуган куярга;

- кабер өстенә чәчәкләр утыртырга;
- гамәлдәге законнарда каралган башка хокукларга.

4.5.Зират территориясендә килүчеләргә түбәндәгеләр тыела:

- авыл жирлеге башкарма комитетына гражданлык хәле актларын рәсмиләштерү органнары тарафыннан бирелгән үлем турында таныклык яисә медицина учреждениесе тарафыннан бирелгән билгеләнгән формадагы документны күрсәтмичә генә күмүне үз белдеге белән башкарырга;
- зиратта ташларны, жиһазларны бозарга, территорияне чүпләргә;
- яшел утыртмаларны кисәргә, чәчәкләрне өзәргә, такыяларны жыярга;
- этләр йөртергә, йорт хайваннарын көтәргә, кош-корт тотарга, жиләк-жимеш, гөмбә жыярга;
- грунт казырга һәм төзелеш материаллары запасларын калдырырга;
- жирләү өчен бирелгән жирләрдән тыш, үз белдеге белән жирләү рөхсәт ителми. Мондый гамәлләр кылган затларга әйләнә-тирә мохиткә зыян китерә торган гамәлләр өчен гамәлдәге законнар чаралары кулланыла;
- зират территориясенәң жәмәгать тәртибен һәм чисталыгын боза торган башка гамәлләр башкарырга.

4.6.Өлеге Тәртипне бозган өчен гаепле затлар гамәлдәге законнар нигезендә жаваплы булалар

Арча муниципаль районы Иске Чүриле авыл жирлеге территориясендә жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре

Өлеге жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре (алга таба - Кагыйдәләр) 2003 елның 06 октябрдәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 131-ФЗ номерлы, «Жирләү һәм жирләү эше турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы Федераль законнар нигезендә авыл жирлегендә жирләү урыннарын тиешенчә саклауны тәмин итү, зиратларны карап тоту буенча санитария һәм экология таләпләрен үтәү максатыннан эшләнә.

1.Зират кишәрлеген һәм территориясен урнаштыруга таләпләр

1.1 Зират территориясе, жирләү ысулының нинди булуына карамастан, түбәндәге функциональ зоналарга бүленә:

- керү;
- жирләү;
- зират периметры буйлап саклагыч (яшел) зона.

1.2 Жирләү зонасы зиратның төп функциональ өлеше булып тора. Жәмәгать зиратларында ялгыз кабер, туганнар каберлеге, гаилә каберлеге һәм мемориаль корымалар өчен урыннар, шулай ук шәхесләре ачыкланмаган мәрхүмнәрне жирләү өчен урыннар карала.

2.Жирләү урыннарын жиһазлау һәм яшелләндерү

2.1.Жирләү урыннарын яшелләндерү һәм төзекләндерү гамәлдәге нормалар һәм кагыйдәләр нигезендә башкарылырга тиеш.

2.2.Жирләү урыннарын төзекләндерү, грунт эшләре булган агачларны, куакларны һәм үсемлекләргә максималь саклап калу юлы белән башкарылырга тиеш.

3. Жирләү урынын карап тоту

3.1.Авыл жирлеге территориясендә жирләү урыннарын (зиратларны) карап тоту авыл жирлеге башкарма комитетына йөкләнә.

3.2.Авыл жирлеге башкарма комитеты түбәндәгеләрне тәмин итәргә тиеш:
-жирләү өчен жир кишәрлеген бүлеп бирүнең билгеләнгән нормасын

үтәү;

-инженерлык жиһазларының, коймаларның, юлларның, зиратларның төзек хәлдә тотылуы һәм аларны ремонтлау;

-зират территориясен яшелләндерү, яшел үсентеләрне карау һәм яңарту;

-зират территориясен системалы жыештыру һәм чүп-чарны вакытында чыгару;

-яңгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтәү;

-санитария нормаларын һәм кагыйдәләрен үтәү;

-чүп-чар жыю өчен контейнер майданчыкларын төзекләндерү;

4. Жирләү урыннарына күзәтчелек итү һәм әлеге Тәртип кагыйдәләрен бозган өчен җаваплылык

4.1.Әлеге Кагыйдәләрнең үтәлешен тикшереп торуну түбәндәгеләр гамәлгә ашыра:

-авыл жирлегә башкарма комитеты;

- гамәлдәге Россия Федерациясе законнарында каралган очракларда башка хезмәтләр.

4.2. Әлеге Кагыйдәләрне бозуда, шулай ук кабердәге предметларны (табут) һәм ритуаль атрибутларны урлауда гаепле затлар Россия Федерациясенен гамәлдәге законнары нигезендә җаваплылыкка тартылалар.